

KORRALDUS

08.05.2026 nr DM-130972-17

Vangja II kruusakarjääri keskkonnaloa nr L.MK/320052 muutmine

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 48, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 41 lõike 1 punkti 4, haldusmenetluse seaduse § 53 lõike 2 punkti 3, § 61 lõike 1 ning tuginedes eraisik Andrus Kõo 25.02.2025 esitatud Vangja II kruusakarjääri keskkonnaloa nr L.MK/320052 muutmise taotlusele nr T-KL/1027424-2 ja Otepää Vallavalitsuse 23.01.2026 kirjale nr 6-7/58-1, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1. Pikendada eraisikule Andrus Kõole (isikukood: 37403215712) kuuluva tähtajalise keskkonnaloa nr L.MK/320052 kehtivusaega 15 aasta võrra ehk kuni 08.02.2040 aadressil Valga maakond Otepää vald Raudsepa küla Vangja katastriüksus (katastritunnus 55701:001:1225) Vangja kruusamaardlas Vangja II kruusakarjääri mäeeraldisel maavara kaevandamiseks.

1.2. Määrata keskkonnaloale nr L.MK/320052 kõrvaltingimused lähtuvalt käesoleva korralduse punktis 3.2. "Kõrvaltingimuste seadmine" toodust.

1.3. Korraldus jõustub selle teatavaks tegemisest eraisikule Andrus Kõole.

2. ASJAOLUD

2.1. Keskkonnaloa taotluse läbivaatamine

2.1.1. Eraisik Andrus Kõo (isikukood: 37403215712) on esitanud 23.01.2025 Keskkonnaametile Vangja II kruusakarjääri keskkonnaloa nr L.MK/320052 muutmise taotluse nr T-KL/1027424 ja parandatud taotluse 25.02.2025 nr T-KL/1027424-2. Esmataotlus on registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 23.01.2025 numbriga DM-130972-1, nõuetekohane taotlus 25.02.2025 numbriga DM-130972-4.

Andrus Kõo taotleb Vangja II kruusakarjääri maavara kaevandamise keskkonnaloa nr L.MK/320052 kehtivusaja pikendamist 15 aasta võrra, kuna keskkonnaloa kehtivusaja jooksul ei jõuta maavara ammendada ja karjääri korrastada.

Taotletav mäeeraldis asub Vangja kruusamaardlas (registrikaardi number 820) Vangja II kruusakarjääri mäeeraldisel Valga maakonnas Otepää vallas Raudsepa külas Vangja maaüksusel

(katastritunnus 55701:001:1225; sihtotstarve mäetööstusmaa 80% ja maatulundusmaa 20%). Maaomanik on Andrus Kõo.

Vangja II kruusakarjääri mäeeraldise pindala on 2,58 ha ja mäeeraldise teenindusmaa pindala 2,95 ha. Taotletava mäeeraldise aktiivne tarbevaru plokis 5 (ehituskruus) on 31.03.2026 seisuga 147,496 tuh m³, sellest kaevandatava varu kogus on 97,496 tuh m³. Maavara kasutatakse üld- ja teedehituses, ala korrastatakse metsamaaks.

2.1.2. Keskkonnaamet kontrollis ettevõtte esitatud taotlusmaterjalide vastavust maapõuaseaduses (*MaaPS*), keskkonnaseadustiku üldosa seaduses (*KeÜS*), keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses (*KeHJS*), keskkonnaministri 23.10.2019 määruses nr 56 „Keskkonnavalua taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnavalua taotluse ja loa andmekoosseis“ sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks taotluse menetlemiseks.

Riigilõiv on tasutud summas 995 eurot 23.01.2025 riigilõivuseaduse § 136² lg 1 p 4 ja lg 2 kohaselt (redaktsioon jõustus 01.01.2025).

Keskkonnavalua taotlust kontrollis riigiasutus, kelle ülesanne on tagada riigi geoloogiaalane pädevus, Eesti Geoloogiateenistuse 03.03.2025 kiri nr 13-1/25-379 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 04.03.2025 nr DM-130972-5).

Taotletav Vangja II kruusakarjäär asub Otepää kõrgustikul. Karjääri aluspõhja moodustab Devoni ladestu Ülem-Devoni ladestiku Burtnieki kihistu (D2br) liivakivi ja aleuroliit.

Vangja II kruusakarjääri ümbritsevad peamiselt metsa- ja põllumaad. Mäeeraldise teenindusmaast lääne pool jätkub Vangja (katastritunnus 55701:001:1225) maaüksuse metsamaa. Vangja II kruusakarjääri mäeeraldise teenindusmaast põhja poole jääb Viksi (katastritunnus 63601:003:0691) maaüksuse metsamaa, ida poole jääb Ahtioru (katastritunnus 63601:003:0383) maaüksuse metsamaa ning ida ja lõuna poole Innimäe (katastritunnus 55701:001:1226) maaüksuse metsamaa ja haritav maa.

Vangja II kruusakarjäär asub Otepää linnast ligikaudu 7 km lõuna pool. Riigi kõrvalmaantee Marjamäe–Tõutsi tee (nr 23155) jääb Vangja II kruusakarjääri mäeeraldisest ligikaudu 25 m kaugusele lõuna poole. Kagu Teedevalitsus on 17.06.2008 kooskõlastanud karjääri rajamise Marjamäe–Tõutsi tee kaitsevööndisse tingimusel, et kaevandamistööd ja puistematerjalide vallid ei tohi olla lähemal kui 25 m tee telgjoonest. Kohalik Inni–Raudsepa tee jääb mäeeraldisest ligikaudu 25–40 m kaugusele kagu poole.

Vangja II kruusakarjäärist lõunasuunas asub ettevõtte METSATERVENDUSE OSAÜHING Vangja III kruusakarjäär (luba nr L.MK/321001, kehtib 13.10.2011–13.10.2026). Mäeeraldisest edelasuunas asub Kõo Maavarad OÜ Vangja liivakarjäär (loa nr KL-512738, kehtib 21.07.2021–21.07.2036).

Taotletavas Vangja II kruusakarjääris (keskkonnavalua nr L.MK/320052) kaevandatakse ehituskruusa, seisuga 31.03.2026 oli mäeeraldise ehituskruusa aktiivse tarbevaru 5. ploki jääkvaru maht 147,496 tuh m³, millest kaevandatav jääkvaru 97,496 tuh m³. Keskmise

tootmismahd on 12 tuhat m³. Nõlvatervikusse jääb 50 tuhat m³ ehituskruusa. Kasuliku kihi keskmine paksus on 9,0 m. Kogu kaevandatav varu asub põhjaveetasemest kõrgemal, st kaevandamisega põhjaveetaset ei mõjutata.

Kattekiht on vallitatud teenindusmaal kuni 3 m kõrgustesse aunadesse. Ladustatud katend on võrdsustatav saastumata pinnasega, sest alal ei ole olnud tööstust ega tuvastatud jääkreostust. Kasvukihi (mulla) vallitamisel on jälgitud, et ei toimuks segunemist teiste materjalidega. Säilitamiseks mulla bioloogilist aktiivsust, ei ole aunasid tihendatud.

Mäeeraldise piires levib liustikujõeliste setete veekiht. Vesi on vabapinnaline. Veekiht toitub sademetest ja reljeefis kõrgemal (Otepää kõrgustiku piirkond) asuvatest, hüdrauliliselt seotud veekihtidest. Mäeeraldise ca 200 m põhja pool asub Vangja talu tiik, kus veepinna absoluutseks kõrguseks on mõõdetud 130,4 m. Talu kaevu veetase on asunud mõõtmise ajal (18.08.2006) 129,46 m absoluutsel kõrgusel (EH2000). Ligikaudu 200 m kaugusel ida pool asub Inni järv, kus veepinna absoluutne kõrgus on Eesti Baaskaardi andmetel ca 139 m. Vangja maardla geoloogilise uuringu (Põldvere, 2008) ajal fikseeriti vesi mäeeraldise alale rajatud 4 uuringupuuraugus 7–9 m sügavusel ehk 128,5–131,1 m absoluutsel kõrgusel. Ülejäänud uuringupunktides vett ei esinenud.

Lähimaks vooluveekoguks on Vangja II kruusakarjääri mäeeraldise teenindusmaast ligikaudu 600 m kaugusele kirde poole jääv Särenu oja (VEE1008226). Lähimaks seisuveekoguks on Vangja II kruusakarjääri mäeeraldise teenindusmaast ligikaudu 200 m kaugusele ida poole jääv Inni järv (VEE2120000).

Lähimad puurkaevud on ca 450 m kaugusel asuv PRK0051988, ca 700 m kaugusel asuv PRK0074006 ja ca 800 m kaugusel asuv PRK0012061 ning ca 1 km kaugusel asuv PRK0053089.

Eeldatavasti jäävad lähimad salvkaevud mäeeraldisele lähimate eluhoonete vahetuslähedusse. Vangja talu (katastritunnus 55701:001:0866) hooned asuvad mäeeraldise ca 130 m kaugusel lääne pool. Villemi maaüksusel (katastritunnus 63601:003:0990) asuvad hooned jäävad mäeeraldise piirist ligikaudu 200 m kaugusele kirde poole. Ligikaudu 250 m kaugusele kagusse jäävad Väike-Punsu maaüksusel (katastritunnus 63601:003:1350) asuvad hooned.

Taotletaval mäeeraldisel looduskaitse objektid Looduskaitse seaduse (LKS) § 4 tähenduses puuduvad. Mäeeraldisel mõjualas (250-300 m) on inventeeritud Natura 2000 elupaigatüüp 3150 (rohketoitelised järved). Teisi Natura 2000 võrgustiku- ega muud looduskaitseala mäeeraldise mõjualas ei ole. Samuti ei jää mäeeraldise mõjualasse kaitsealuste taime- ega loomaliikide leiukohti.

Lähimad looduskaitse objektid väärtused on ca 700 m kaugusel asuv Otepää hoiuala (EELIS kood KLO2000117) ja sellel asuv metsaelupaikade looduskaitseala (EELIS id: -390769041) ja ca 1,7 km kaugusel asuv Otepää looduspark (Elupaigatüübi nimetus/kood KLO1000559).

Mäeeraldisele kõige lähemad kultuuripärandi objektid on ca 1,37 km kaugusel asuv mõisaarhitektuuri objekt Säre karjamõis (EELIS id: 1508721860) ja ca 1,1 km kaugusel asuv 1981-2002 kasutusel olnud spordirajatis Marjamäe slaalominõlvad ja triangulatsioonimast

(EELIS id: -220861059).

2.2. Keskkonnaloa taotluse ja otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

Loa andja edastas esmase taotluse 23.01.2025 keskkonnaotsuste infosüsteemi KOTKAS kaudu koheselt pärast selle saamist teadmiseks ja soovi korral arvamuse avaldamiseks Otepää Vallavalitsusele (edaspidi kohalik omavalitsus; KeÜS § 43 lg 1 ja 2).

KeÜS § 47 lõike 2 kohaselt avaldatakse keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmise kohta teade väljaandes Ametlikud Teadaanded ja kohalikus või maakondlikus ajalehes. Teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmise teate avalikustamata kohalikus või maakondlikus ajalehes, kuna kavandatud tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning kavandatud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaloa taotlus on 07.08.2025 avalikustatud ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Keskkonnaamet teavitas 07.08.2025 kirjaga nr DM-130972-8 keskkonnaloa taotluse esitamisest ja avatud menetluse algatamisest KeÜS § 46 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud isikuid. Taotluse menetlusse võtmise teade ning taotlus edastati 07.08.2025 kirjaga nr DM-130972-9 Otepää Vallavalitsusele.

Otepää Vallavalitsus ei esitanud määratud tähtaja jooksul arvamust ega pikendanud arvamuse avaldamise tähtaega. Keskkonnaameti 07.08.2025 kiri nr DM-130972-9 on registreeritud Otepää Vallavalitsuse dokumendiregistris 07.08.2025 viitega nr 6-7/1965.

Kuni loa muutmiseni või sellest keeldumise otsuse tegemiseni on igal ajal õigus esitada taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid. Avalikustamise käigus ettepanekuid ega vastuväiteid ei laekunud.

KeÜS § 47 lõige 6 sätestab, et kui sama paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotluse menetlusse võtmise teates ei avaldatud keskkonnaloa taotluse ja selle kohta antava haldusakti eelnõu väljapaneku aega ja kohta või seisukoha ning küsimuste esitamise tähtaega ja adressaati, avaldatakse nende andmetega teade vastavalt käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 2¹ sätestatud nõuetele viivitamata pärast haldusakti eelnõu valmimist. KeÜS § 47 lõige 2 sätestab, et teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnaloa muutmise taotluse kohta antava haldusakti eelnõu teate kohalikus või maakondlikus ajalehes avalikustamata, kuna kavandatud tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning antud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

KeÜS § 47 lõike 2, haldusmenetluse seaduse (*HMS*) § 48 ja § 49 lõigete 1 ja 2 alusel pani

Keskkonnaamet 08.04.2026 haldusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, määrates ettepanekute ja vastuväidete esitamise võimaluse teates märgitud tähtaja jooksul. Lisaks teavitati asjast huvitatud isikuid 07.04.2026 kirjaga nr DM-130972-15.

Eelnõu avalikustamise käigus ettepanekuid ega vastuväiteid ei laekunud.

Vastavalt HMS § 40 lõikele 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet küsis eraisikult Andrus Kõolt 07.04.2026 kirjaga nr DM-130972-15 arvamust või vastuväiteid keskkonnaloa muutmise otsuse ja loa eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest, hiljemalt kuupäevaks 21.04.2026.

Eraisik Andrus Kõo ei esitanud määratud tähtaja jooksul arvamust ega vastuväiteid ning ei pikendanud arvamuse avaldamise tähtaega.

2.3. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

KeHJS § 3 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. KeHJS § 11 lõigete 3 ja 4 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (*KMH*) kohustuslik KeHJS § 6 lõike 1 tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda *KMH* algatamist või algatamata jätmist, lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 1 kohaselt ei kuulu ettevõtte poolt taotletav tegevus olulise keskkonnamõjuga tegevuste loetelusse. Kavandatav tegevus kuulub KeHJS § 6 lõike 2 punktis 2 nimetatud tegevusvaldkonda, mille täpsustatud loetelu on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005. a määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” (*KMH määrus*).

KMH määruse § 1 lõike 1 ja § 3 punkti 4 kohaselt peab otsustaja andma eelhindangu selle kohta, kas pealmaakaevandamine kuni 25 hektari suurusel alal on eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga tegevus või mitte ning otsustama *KMH* algatamise või algatamata jätmise üle.

Keskkonnaamet on andnud eelhindangu (keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 07.01.2026 kiri nr DM-130972-11), milles leiab, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju, mistõttu *KMH* algatamine ei ole vajalik järgmistel põhjustel:

- kavandatav tegevuskoht ei asu kaitstaval loodusobjektidel ega Natura 2000 võrgustiku alal ning kavandatava kaevandamisega ei mõjutata ebasoodsalt kaitstavaid loodusobjekte ega Natura 2000 võrgustiku alasid;
- eelhindamise tulemusena selgus, et leevendusmeetmete kasutamisel eeldatavalt ei ületata kaevandamisel piirmäärasid müra ja õhusaaste osas;
- eelhindamise tulemusena selgus, et kaevandamine ei mõjuta väljakujunenud põhjaveerežiimi, kuna kaevandamine toimub olemasolevat veerežiimi muutmata ja reostuse teket tuleb hoolega vältida;

- mäeeraldisel maastik kaevandamistööde käigus hävib, kuid see on kvalitatiivselt hiljem osaliselt taastatav maa-ala korrastamisega.

Keskkonnaamet jättis 26.02.2026 kirjaga nr DM-130972-14 „Vangja II kruusakarjääri keskkonnaloa nr L.MK/320052 muutmise taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise“ algatamata KMH Vangja II kruusakarjääri keskkonnaloa taotlusele. Kavandatava tegevuse keskkonnameetmed ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või leevendamiseks tuuakse välja keskkonnaloa kõrvaltingimustena (vt p 3.2.).

3. KAALUTLUSED

3.1. Kaalutlused loa muutmisel

Taotluse lahendamisel ei ole loa andja seotud taotleja õiguslike seisukohtadega, vaid taotluse eesmärgiga - sellega, milliseks tegevuseks taotleja luba soovib. Tegevuse õiguslik kvalifitseerimine haldusmenetluses on loa andja ülesanne (Riigikohtu lahend 3-3-1-74-14, p 13).

Keskkonnaluba antakse tähtajaliselt, kuna kaevandamisluba antakse kuni 30 aastaks välja arvatud liiva, kruusa, järvelubja, järve- ja meremuda kaevandamiseks, kus luba antakse kuni 15-ks aastaks (MaaPS § 60 lg 1 ja 2).

3.1.1. Maavara kaevandamine

Eraisikul Andrus Kõol on olemasolev keskkonnaluba nr L.MK/320052 (seaduses ka kui *kaevandamisluba*) maapõuest kaevandamiseks (MaaPS § 42 lg 1). MaaPS § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele HMS avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. MaaPS § 1 lõike 4 järgi kohaldatakse maavara kaevandamise keskkonnaloa andmise ja muutmise menetlusele KeÜS 5. peatükki, arvestades MaaPS-i erisusi.

MaaPS § 49 lõike 1 kohaselt esitab taotleja kaevandamise keskkonnaloa saamiseks loa andjale taotluse. MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamise keskkonnaloa Keskkonnaamet.

MaaPS § 49 lõike 6 kohaselt saadab keskkonnaloa andja kaevandamise keskkonnaloa taotluse arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates. Kooskõlas MaaPS § 49 lõikega 6 edastas Keskkonnaamet Vangja II kruusakarjääri keskkonnaloa taotluse 07.08.2025 kirjaga nr DM-130972-9 Otepää Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks tähtajaga 08.10.2025.

Otepää Vallavalitsus ei esitanud määratud tähtaja jooksul arvamust ega pikendanud arvamuse avaldamise tähtaega. Keskkonnaameti 07.08.2025 kiri nr DM-130972-9 on registreeritud Otepää Vallavalitsuse dokumendiregistris 07.08.2025 viitega 6-7/1965.

MaaPS § 50 lõike 6 kohaselt tuleb taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava, kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjäätmeid, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmeoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses. MaaPS § 50 lõike 3 kohaselt peab taotluse seletuskiri sisaldama andmeid kaevandamise käigus tekkivate kaevandamisjäätmekohade kohta. Vangja II kruusakarjääri keskkonnaloa muutmise taotluse seletuskirja kohaselt

kaevandamisjäätmel ei teki.

Taotluse seletuskirja kohaselt kaevandatav maavara (kruus) realiseeritakse täies mahus ning katend kasutatakse esimesel võimalusel karjääri nõlvade korrastamiseks või võõrandatakse.

Eelnevale tuginedes ei ole antavale keskkonnaloale jäätmel eriosa lisamine vajalik. Juhul kui tegevuse käigus selgub, et kaevandamisjäätmel siiski tekib, on kohustus ka kaevandamise jäätmekava esitada ning taotleda keskkonnaloale juurde jäätmel eriosa.

KeÜS § 42 lõike 1 punkti 5 kohaselt peab keskkonnaloa taotluses märkima kavandatava tegevuse eesmärgi ja põhjenduse. Kavandatava tegevuse eesmärgiks on Vangja II kruusakarjääris ehituskruusa kaevandamine. Käesoleva keskkonnaloa muutmise taotlusega soovitakse kehtiva keskkonnaloa nr L.MK/320052 kehtivusaega pikendada 15 aasta võrra, kuna maavara ei jõuta keskkonnaloa kehtivusaja jooksul ammendada ja karjääri korrastada. Kaevandamist jätkatakse olemasolevast kruusakarjäärist, maavara kasutatakse piirkonna teedehituses ja ehitustöödel.

Vastavalt strateegilises dokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“ toodud eesmärkidele ja põhimõtetele tuleb maardlate kasutusse võtmisel eelistada juba avatud maardlate maksimaalset võimalikku kasutamist, mille kohta on piisavalt vajalikku informatsiooni nii keskkonnatingimuste kui ka kaevandamise tehnoloogiliste võimaluste kohta. Vangja II kruusakarjäär asub kasutuses olevas maardlas, aktiivsel mäeeraldisel. Kaevandamise jätkamine juba avatud ja kaevandamisega rikutud maa-alal on keskkonnasäästlikum kui täiesti uute alade kasutusele võtmine. Vangja II kruusakarjääri keskkonnaloa kehtivusaja pikendamine on kooskõlas juba avatud maardla maksimaalse võimaliku kasutamise eesmärgiga, tagades maavarade registris arvel oleva maavaravaru võimalikult täieliku väljamise minimaalsete kadude ja jääkidega.

3.1.2. Loa muutmise keeldumise aluste hindamine

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb loa muutmise keeldumise aluseid.

Keskkonnaametile teadaolevalt ei esine loa muutmise keeldumise aluseid (KeÜS § 52 lg 1 ja 2, MaaPS § 55).

- tegevus vastab õigusaktidega sätestatud nõuetele (KeÜS § 52 lg 1 p 4, MaaPS § 55 lg 1).
- tegevusega ei kaasne keskkonnoahtu (KeÜS § 52 lg 1 p 6). Keskkonnaamet järeldas, et tegevusel puudub oluline keskkonnamõju 07.01.2026 dokumendiga nr DM-130972-11.
- tegevusega kaasnevate heidete lisandumisel ei ole keskkonna kvaliteedi piirväärtus ületatud (KeÜS § 52 lg 1 p 8, MaaPS § 55 lg 1).
- loa muutmise ei munda vastuollu riigi huviga, mis on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis "Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050" (MaaPS § 55 lg 2 p 10). Samuti ei tuvastatud vastuolusid teiste valdkondade eriseadustega. Eelhinnangus kui ka

korralduses on nimetatud erinevaid aspekte, millele on vaja tähelepanu pöörata arvestades sotsiaalse keskkonna, looduskeskkonna, liigikaitse, julgeoleku ja kultuuri valdkonna seadustes väljendatud riigi huvi.

- Kohaliku omavalitsuse üksus ei avaldanud arvamust keskkonnaloa muutmise taotluse kohta (MaaPS § 55 lg 2 p 11), mistõttu HMS § 16 lõike 2 alusel jätkas Keskkonnaamet menetlust ilma selleta, eeldades vaikimisi nõusolekut. Kohaliku omavalitsuse üksus (Otepää Vallavalitsus) saatis Keskkonnaametile 23.01.2026 kirja nr 6-7/58-1 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 23.01.2026 nr DM-130972-12), milles tõi välja, et *Otepää Vallavalitsus on tutvunud Vangja II kruusakarjääri keskkonnaloa muutmise taotluse KMH eelhinnangu eelnõu ja KMH algatamata jätmise otsuse eelnõu materjaliga ning asub seisukohale, et nõustume Keskkonnaameti poolt tehtud otsusega.*

- tehtavad tööd ei mõjuta oluliselt ebasoodsalt kaitstavat loodusobjekti (MaaPS § 55 lg 2 p 12). KMH eelhinnangu järeldus oli, et Vangja II kruusakarjääri tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju.

- taotleja ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamise ega kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri päring seisuga 06.05.2026, MaaPS § 55 lg 3 p 1).

Maavara kaevandamiseks ja töötlemiseks kasutatava maa katastriüksuse sihtotstarve määramise ja muutmise nõuded on sätestatud maakatastriseaduses. Taotletav Vangja II kruusakarjääri mäeeraldis asub Valgamaal Otepää vallas Raudsepa külas Vangja katastriüksusel (katastritunnus 55701:001:1225), mille sihtotstarve on mäetööstusmaa 80% ja maatulundusmaa 20%.

3.1.3. Kinnistu kasutusõigus

Vangja II kruusakarjääri mäeeraldis asub Vangja kruusamaardlas (nr 820) Valga maakonnas Otepää vallas Raudsepa külas Vangja maaüksusel (katastriüksuse tunnus 55701:001:1225; sihtotstarve mäetööstusmaa 80% ja maatulundusmaa 20%). Maaomanik on keskkonnaloa nr L.MK/320052 omanik Andrus Kõo.

3.2. Kõrvaltingimuste seadmine

Haldusorgan võib anda haldusakti kõrvaltingimusega, milleks muu hulgas on haldusakti hilisema muutmise, kehtetuks tunnistamise või kõrvaltingimuse kehtestamise võimaluse jätmine (HMS § 53 lg 1 p 4). Haldusakti kõrvaltingimuse võib määrata siis, kui haldusakti andmine tuleb otsustada halduse kaalutusõiguse alusel (HMS § 53 lg 2 p 3). Keskkonnaluba on haldusaktiks, mille muutmise või mitte muutmise ning mille kehtivuse otsustab loa andja kaalutusõiguse alusel.

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutusõigust tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). MaaPS § 56 lõike 1 punkti 9

kohaselt märgitakse kaevandamisloale meetmed, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest tuleneva keskkonnahäiringu vähendamiseks. Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Kõrvaltingimused sätestatakse keskkonnaloa eriosades vastavalt asjakohasusele.

3.2.1. Kohaliku omavalitsuse üksuse esitatud tingimused

Keskkonnaamet edastas MaaPS § 49 lõike 6 alusel Vangja II kruusakarjääri keskkonnaloa taotluse 07.08.2025 nr DM-130972-9 Otepää Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks tähtajaga 08.10.2025. Otepää Vallavalitsus ei esitanud määratud tähtaja jooksul arvamust ega pikendanud arvamuse avaldamise tähtaega. Keskkonnaameti 07.08.2025 kiri nr DM-130972-9 on registreeritud Otepää Vallavalitsuse dokumendiregistris 07.08.2025 viitega nr 6-7/1965.

Keskkonnaamet edastas KeHJS § 11 lõike 2² alusel 07.01.2026 nr DM-130972-11 Vangja II kruusakarjääri keskkonnaloa taotlusele koostatud keskkonnamõjude eelhindangu ja KMH algatamata jätmise otsuse eelnõu seisukoha võtmiseks Otepää Vallavalitsusele, seisukoha esitamise tähtajaga 07.02.2026.

Otepää Vallavalitsus saatis Keskkonnaametile 23.01.2026 kirja nr 6-7/58-1 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 23.01.2026 nr DM-130972-12), milles tõi välja, et Otepää Vallavalitsus on tutvunud Vangja II kruusakarjääri keskkonnaloa muutmise taotluse KMH eelhindangu eelnõu ja KMH algatamata jätmise otsuse eelnõu materjaliga ning asub järgnevale seisukohale: *nõustume Keskkonnaameti poolt tehtud otsusega*. Kohalik omavalitsus tingimusi loa muutmisele ei seadnud.

Keskkonnaamet edastas HMS § 49 lõike 1 alusel 07.04.2026 kirjaga nr DM-130972-15 Vangja II kruusakarjääri keskkonnaloa muutmise otsuse ja loa eelnõud seisukoha võtmiseks Otepää Vallavalitsusele, seisukoha esitamise tähtajaga 21.04.2026. Otepää Vallavalitsus saatis Keskkonnaametile 10.04.2026 kirja nr 6-7/58-4 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 10.04.2026 nr DM-130972-16), milles Otepää Vallavalitsus toob välja, et on tutvunud Vangja II kruusakarjääri keskkonnaloa nr L.MK/320052 muutmise otsuse ja loa eelnõudega ning asub järgnevale seisukohale: *nõustume Keskkonnaameti poolt tehtud otsusega. Ühtlasi nõustume asja arutamisega ilma avaliku istungit läbi viimata*.

3.2.2. Eelhindangus esitatud keskkonnameetmed

Keskkonnaamet on kavandatava tegevuse kohta andnud keskkonnamõjude eelhindangu ning otsustanud 26.02.2026 kirjaga nr DM-130972-14 Vangja II kruusakarjääri keskkonnaloa muutmise taotlusele jätta KMH algatamata. Eelhindangus analüüsiti karjääri tööga kaasnevate keskkonnahäiringute võimalikku teket ja levimist ning intensiivsust. Eelhindangu lõppjärelendusena leiti, et kavandataval tegevusel puudub oluline negatiivne keskkonnamõju. Kavandatava tegevuse mõjualana käsitleti Vangja II kruusakarjääri mäeeraldise teenindusmaad ning ca 250-300 m ümber selle, kuna nii kaugele võib teoreetiliselt ulatuda müra või tahkete osakeste häiring. Keskkonnahäiringute vältimiseks ja leevendamiseks esitati eelhindangus järgmised keskkonnameetmed, millega tuleb loa muutmisel arvestada:

- *mürrarikaste tööde (ekskavaatori, frontaallaaduri ning purustus- ja sorteerimissõlme korruga töötamine) tegemine on keelatud väike-konnakotka pesitsusaja kõige tundlikumal ajavahemikul 15.03–30.04;*
- *kaevandamistööd ja puistematerjalide vallid ei tohi olla lähemal kui 25 meetrit tee telgjoonest.*

Keskkonnameetme esitamisel on arvestatud keskkonnahäiringute leevendamise võimalusi.

3.2.3 Keskkonnaloale kantavad kõrvaltingimused

Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Alljärgnevalt on toodud kokkuvõtlikud kaalutlused kõrvaltingimuste lisamiseks. Kehtivale keskkonnaloale nr L.MK/320052 on kantud seitse kõrvaltingimust:

1. *Katastriüksusel 63601:003:0382 karjääri alla jääva maa sihtotstarbe liigiks peab olema määratud mäetööstusmaa. Sihtotstarbe muutmise korraldab loa omanik.*
2. *Kaevandamisega rikutud maa tuleb korrastada korrastamisprojekti alusel. Korrastamisprojekt koostatakse lähtudes Keskkonnaameti poolt esitatud korrastamistingimustest. Korrastamisega tuleb alustada kas vähemalt kaks aastat enne kaevandamise loa kehtivuse lõppu või kui jääkvaru suuruseks on jäänud 24 tuh m³.*
3. *Töö karjääris (sh. kaevandamine ja transport) toimub tööpäevadel kella 8.00-st kuni 17.00-ni.*
4. *Maavara väljaveoks Vangja II kruusakarjäärist mitte kasutada kohalikku Inni-Raudsepa teed (AT 295).*
5. *Kaevandamistööd ja puistevallid ei tohi olla lähemal kui 25 m Maarjamäe-Tõutsi riigimaantee telgjoonest.*
6. *Karjääri omanik peab arvestama asjaoluga, et pinnase sulamise ajal võidakse teele kehtestada Maarjamäe-Tõutsi riigimaanteele koormuspiirangud.*
7. *Kaevandamisel ja kaevise laadimisel ning transportimisel kasutatavate masinate ja mehhanismide hooldamiseks tuleb rajada mäeeraldise ja selle teenindusmaa territooriumil teenindusplats, vältimaks kütuse ja õli leket pinnasesse ja põhjavette.*

Vangja katastriüksuse (katastritunnus 55701:001:1225) sihtotstarve on mäetööstusmaa 80% ja maatulundusmaa 20%. Seega ei ole kehtivale keskkonnaloale kantud kõrvaltingimus nr 1 enam asjakohane ning seega eemaldatakse loalt.

Korrastamisprojekti koostamine ja tingimuste esitamine on sätestatud Maapõueseaduses ja Keskkonnaministri 30.06.2022 määrus 12 „Uuritud ning kaevandatud maa korrastamise täpsustatud nõuded ja kord, kaevandatud maa korrastamise projekti sisu kohta esitatavad nõuded ning maa korrastamise akti sisu ja vorm“ (määrus nr 12).

Sellest tulenevalt täpsustab Keskkonnaamet kehtivale keskkonnaloale kantud kõrvaltingimust nr 2 järgmiselt:

- *korrastamisega tuleb alustada kas kaks aastat enne kaevandamise loa kehtivuse lõppu või kui jääkvaru suuruseks on jäänud 24 tuh m³.*

Lähimad elamud asuvad mäeeraldisest 130 m kaugusel lääne pool Vangja talu (katastritunnus 55701:001:0866) katastriüksusel, Villemi katastriüksusel (katastritunnus 63601:003:0990) asuvad hooned jäävad mäeeraldise piirist ligikaudu 200 m kaugusele kirde poole ning ligikaudu 250 m kaugusele kagusse jäävad Väike-Punsu maaüksusel (katastritunnus 63601:003:1350) asuvad hooned. Seletuskirja kohaselt töötab karjäär päevasel ajal ning töötamisel ei ületa müratase Vangja II kruusakarjääri mäeeraldise lähialal (100 m raadiuses) keskkonnaministri poolt 16.12.2016. a. kehtestatud määruses nr 71 toodud II kategooria ala päevase aja piirväärtuseks olevat 60 dB. Tegelik olukord võib siiski arvutuslikust erineda. Keskkonnaloa omajal tuleb tagada seadusega kehtestatud piirnormidest kinnipidamine ning võtta kasutusele kõik võimalikud meetmed mürahäiringu tekke ja leviku vähendamiseks.

Eeltoodust tulenevalt on Keskkonnaamet seisukohal, et keskkonnaloale nr L.MK/320052 kantud kõrvaltingimus nr 3 on jätkuvalt asjakohane ja jäetakse kehtima muutmata kujul.

Keskkonnaamet teavitas 07.08.2025 kirjaga nr DM-130972-8 Transpordiametit Vangja II kruusakarjääri keskkonnaloa menetlusse võtmisest. Transpordiamet edastas 07.08.2025 kirjaga nr 7.1-7/25/13196-2 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 08.08.2025 nr DM-130972-10) oma arvamuse, mille kohaselt Transpordiamet on tutvunud esitatud taotlusega ja nõustub keskkonnaloa pikendamisega tingimusel, et täidetakse Kagu TV 17.06.2008.a. kirjas esitatud tingimus:

1. *Kaevandamistööd ja puistematerjalide vallid ei tohi olla lähemal kui 25 meetrit tee telgjoonest.*

Transpordiamet on oma 07.08.2025 kirjas nr 7.1-7/25/13196-2 juhtinud tähelepanu, et praeguseks on puistematerjalide vallid vähima kaugusega ca 8 m kaugusel riigitee 23155 Marjamäe-Tõutsi tee telgjoonest, vallid tuleb teisaldada ja kasutada ala korrastamiseks.

Eeltoodust tulenevalt on kehtivale keskkonnaloale nr L.MK/320052 kantud kõrvaltingimus nr 5 jätkuvalt asjakohane ja jäetakse kehtima muutmata kujul. Keskkonnaloale kantud kõrvaltingimused nr 4 ja nr 6 ei ole enam asjakohased ning seega eemaldatakse loalt.

Võimalik mõju põhja- ja pinnaveele on seotud kaevandamiseks kasutatavate seadmete avariiolukordadega. Kuna kasutatav tehnika sisaldab ja kasutab töötamiseks määrdeaineid ja kütust, siis on võimalik, et esineb nende lekkeid. Reostuse vältimiseks tuleb rangelt jälgida, et kaevandamis-ja laadimiskohtades ei satuks diiselkütust ega määrdeõli karjääri põhja. Seadmete tankimine ja hooldus peab toimuma väljaspool karjääri või selleks spetsiaalselt ettevalmistatud platsil, mis varustatud õlitõrje vahenditega ja võimaldab ennetada diiselkütuse ja määrdeõli reostust. Seega on kõrvaltingimus nr 7 jätkuvalt asjakohane ja jäetakse kehtima muutmata kujul.

Vangja II kruusakarjääri mäeeraldisest ~ 1,7 km kaugusel asub Kassiratta väike-konnakotka püsielupaik KLO9129619, KLO3002630, KLO3001928, KLO3001791. Mäeeraldisest ~2 km kaugusel asub Märdi väike-konnakotka püsielupaik KLO9124640, KLO3001631, KLO3003016, KLO3001035. ~680 m kaugusel asub Raudsepa väike-konnakotka püsielupaik KLO9124405, KLO3001790, KLO3002123. Pesapuu asub mäeeraldisest ~980 m kaugusel.

Seletuskirja kohaselt on maksimaalne müratase 130 m kaugusel 57–62,5 dB. Väike-konnakotka

elupaigas KLO9124405 pole viimastel aastatel EELISE andmete järgi teadaolevalt pesitsus õnnestunud. Ilmselt on pesitsusedukust negatiivselt mõjutanud erinevate häiringute koosmõju. Kuna elupaik KLO9124405 on väike-konnakotkale jätkuvalt sobiv pesamets siis tuleb arvestada võimaliku pesitsusega.

Linnudirektiivi (lisa I) kuuluva väike-konnakotka lühike populatsiooni trend (2019) on stabiilne ning pikk populatsiooni trend (2019) tõusev. Väike-konnakotkas on PN Eesti ohustatuse hinnangu järgi ohulähedane liik (NT). Olemasoleva konnakotka elupaik jääb Vangja II kruusakarjäärist alla 1 km kaugusele, mistõttu arvestatakse Vangja II kruusakarjääri väike-konnakotka aktiivselt kasutatava kodupiirkonna osaks. Kaevandustegevusel on oluline häiriv mõju. Kuna tegu on olemasoleva keskkonnaloa pikendamisega, ei sea Keskkonnaamet kaevandustegevusele olulisi piiranguid.

Väike-konnakotka pesitsusaja (15.03-31.08) kõige tundlikum ajavahemik on 15.03-30.04.

Eeltoodust tulenevalt seab Keskkonnaamet väike-konnakotka pesitsusaegse häiringu vältimiseks keskkonnaloale eelhinnangus esitatud asjakohase kõrvaltingimuse, kuid korrigeerib selle sõnastust järgmiselt:

- *mürarohkete tööde (purustus- ja sorteerimissõlme kasutamine) tegemine on keelatud väike-konnakotka tundlikul pesitsusperioodi faasil 15.03-30.04.*

Kõrvaltingimuse korrektsel täitmisel ei ole eeldatavalt ette näha negatiivset mõju väike-konnakotka pesitsusele.

Keskkonnaloa omajal tuleb võtta kasutusele kõik võimalikud meetmed häiringute vähendamiseks ning tagada, et tegevusega kaasnevad häiringud ei leviks tootmisterritooriumilt väljapoole. Eeltoodu alusel on põhjendatud antavale keskkonnaloale määrata asjakohased kõrvaltingimused.

Eeltoodu alusel lisatakse antavale keskkonnaloale järgmised kõrvaltingimused:

- *korrastamisega tuleb alustada kas kaks aastat enne kaevandamise loa kehtivuse lõppu või kui jääkvaru suuruseks on jäänud 24 tuh m³;*
- *töö karjääris (sh. kaevandamine ja transport) toimub tööpäevadel kella 8.00-st kuni 17.00-ni;*
- *kaevandamistööd ja puistevallid ei tohi olla lähemal kui 25 m Marjamäe-Tõutsi riigimaantee telgjoonest;*
- *kaevandamisel ja kaevise laadimisel ning transportimisel kasutatavate masinate ja mehhanismide hooldamiseks tuleb rajada mäeeraldise ja selle teenindusmaa territooriumil teenindusplats, vältimaks kütuse ja õli leket pinnasesse ja põhjavette;*
- *mürarohkete tööde (purustus- ja sorteerimissõlme kasutamine) tegemine on keelatud väike-konnakotka tundlikul pesitsusperioodi faasil 15.03-30.04.*

3.3. Avalikustamise käigus esitatud ettepanekute ja vastuväidete kaalumine

KMH eelhinnang

Keskkonnaamet edastas KeHJS § 11 lõike 2² alusel 07.01.2026 nr DM-130972-11 Vangja II kruusakarjääri keskkonnaloa taotlusele koostatud keskkonnamõjude eelhinnangu ja KMH algamata jätmise otsuse eelnõu seisukoha võtmiseks Otepää Vallavalitsusele, seisukoha esitamise tähtajaga 07.02.2026.

Otepää Vallavalitsus saatis Keskkonnaametile 23.01.2026 kirja nr 6-7/58-1 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 23.01.2026 nr DM-130972-12), milles tõi välja, et *Otepää Vallavalitsus on tutvunud Vangja II kruusakarjääri keskkonnaloa muutmise taotluse KMH eelhinnangu eelnõu ja KMH algamata jätmise otsuse eelnõu materjaliga ning asub seisukohale, et nõustume Keskkonnaameti poolt tehtud otsusega.* Kohalik omavalitsus tingimusi loa muutmisele ei seadnud.

Loa muutmise korralduse ja loa eelnõu

Keskkonnaloa nr L.MK/320052 muutmise otsuse ja loa eelnõude avalikustamise käigus ettepanekuid/vastuväiteid ei laekunud.

Keskkonnaamet edastas HMS § 49 lõike 1 alusel 07.04.2026 kirjaga nr DM-130972-15 Vangja II kruusakarjääri keskkonnaloa muutmise otsuse ja loa eelnõud seisukoha võtmiseks Otepää Vallavalitsusele, seisukoha esitamise tähtajaga 21.04.2026. Otepää Vallavalitsus saatis Keskkonnaametile 10.04.2026 kirja nr 6-7/58-4 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 10.04.2026 nr DM-130972-16), milles Otepää Vallavalitsus toob välja, et on tutvunud Vangja II kruusakarjääri keskkonnaloa nr L.MK/320052 muutmise otsuse ja loa eelnõudega ning asub järgnevale seisukohale: *nõustume Keskkonnaameti poolt tehtud otsusega. Ühtlasi nõustume asja arutamisega ilma avaliku istungit läbi viimata.*

3.4. Otsekohalduvad nõuded

Keskkonnaloaga kaasnevad käitajal õigusaktidest tulenevad õigused ja kohustused. Ettevõtte peab järgima AÕKS, JäätS, VeeS, MaaPS ja nende alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et õigusaktidest tulenevaid otsekohalduvaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda keskkonnaloale. Olulisemad keskkonnavalised kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis „Keskkonnakaitseloa omaja meelespea“. Kohustused on leitavad Keskkonnaameti kodulehe aadressilt: <https://www.keskkonnaamet.ee/et/eesmargid-tegevused/keskkonnakaitseloa-omaja-meelespea>.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Siret Punnisk
juhataja
maapõuebüroo

Lisad:

1. Keskkonnaluba
2. Mäeeraldise plaan
3. Geoloogilised läbilõiked
4. Korrastatud maa plaan

Teadmiseks: Eesti Geoloogiateenistus, Otepää Vallavalitsus, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet

Helen Lukas
spetsialist
maapõuebüroo